

Församlingsbladet

En tidning från Svenska kyrkan

Tölö-Älvsåker pastorat • Nr 1, 2024

**Körpassion i
mer än 50 år**

•

Musik i påsk

•

**Killar som gillar
rampljuset!**

PER JÖNSSON
KYRKOHERDE

Musik – i djupaste sorg och största glädje

SÅNG OCH MUSIK är viktigt för oss människor. I den här tidningen möter du Lena, en av våra många hängivna körsångare. Oavsett om vi själva sjunger, spelar eller ”bara” lyssnar på musik vet vi att den har en fantastisk förmåga att nå oss på så många plan.

Musik berör och kan öppna för så många upplevelser och erfarenheter. Militären har använt musiken för att signalera både anfall och reträtt, och för att ingjuta mod och tapperhet hos soldaterna i strid. Fotbollspubliken sjunger hyllningssånger till sina favoritlag. Älskande par spelar ”sin” låt, som de dansade till när de träffades och minns fina ögonblick av kärlek.

Musiken och sången spelar också stor roll i kyrkan och kristendomen. I Första Moseboken läser vi att Gud skapade världen genom sitt ord, men i en gammal legend berättas att han

sjöng fram sina skapelseord. Världen kommer till genom att Gud sjunger fram den. Sången är också ett påtagligt inslag i de bilder av himlen som vi får i Bibeln. Vi anar en ständigt pågående lovsång inför Guds tron. I den lovsången kan alla stämma in, även vi som inte begåvats med någon sångröst här på jorden.

Sång och musik kan också beröra oss så starkt att vi bakom tonerna anar en andlig verklighet. För egen del finns det några sådana musikstycken som berör mig så djupt att jag har svårt att göra något annat medan jag lyssnar på dem. Ett av dem är Hallelujakören i Händels Messias. Jag får rysningar varje gång jag hör den mäktiga körsatsen. Samma sak gäller Bach-arian *Bis du bei mir*. Det är som att musiken öppnar dörrar in mot djupare skikt inom oss. I musikens skönhet och kraft anar jag Guds närvaro och skönhet.

En av de största, Johann Sebastian Bach, har fått beröra många med sin musik. Med den förmedlar han en djup och berörande insikt att Gud är verklig. Den 9 mars kan du lyssna till hans Johannespassion i Tölö kyrka.

Musiken hjälper oss att tolka och uttrycka både vår djupaste sorg och största glädje. I Psaltaren står det att Gud tronar på Israels lovsånger, och på många ställen i Bibeln uppmanas vi att lovsjunga och tacka Gud. Genom vår lovsång blir Gud närvarande i vårt sammanhang, i vår gudstjänst och i våra liv. Genom sång och musik kan vi fyllas av glädje och fördjupas i vår tro.

FÖRSAMLINGSBLADET är en gruppårsändelse till hushållen i Tölö och Älvsåkers församlingar. Tidningen ges ut av Tölö-Älvsåker pastorat.

Ansvarig utgivare:
Kyrkoherde Per Jönsson

Omslag: Lena Hammarberg
Foto: John Eliasson

Produktion: Kyrkbyrå

Tryck: Sandstens tryckeri 2024

TÖLÖ-ÄLVSÅKER PASTORAT

Pastorexpeditionens öppet- och telefontider: måndag–fredag kl 9–12.

Adress: Smidesv. 34, 434 40 Kungsbacka

Telefon: 0300-43 40 00

E-post: tolo.pastorat@svenskakyrkan.se

Webb: www.svenskakyrkan.se/tolo

TÖLÖ KYRKA

Adress: Smidesv. 34, 434 40 Kungsbacka

VARLAKYRKAN

Adress: Bäckmans Gård 66, 434 35 Kungsbacka

ÄLVSÅKERS KYRKA

Adress: Kyrkobolsv. 7, 434 96 Kungsbacka

ADMINISTRATION OCH KYRKOGRÅRD

Magnus Stensson, adm chef: 0300-43 40 03

Mattias Jönsson, kyrkogårdsfrågor: 0300-43 40 70

PRÄSTER OCH DIAKONER

Per Jönsson, kyrkoherde: 0300-43 40 04

Anders Ingmår, komminister: 0300-43 40 51

Tuija Nilsson, komminister: 0300-43 40 31

Ingela Bertilsson, diakon: 0300-43 40 33

Sofia Carlsson, diakoniassistent: 0300-43 40 56

Esther Martinsdotter, diakoniass: 0300-43 40 07

Miljömärkt trycksak
3041 0589

J. S. Bach.
JOHANNESPASSIONEN

KONSERT med Tölö kyrkokör, Tölö Vocalis, Karlsson Barock och solister under ledning av Carl Envik-Markman.
Lördag 9 mars kl 17 i Tölö kyrka

Jesu sju ord på korset

KONSERT. Stilla veckan inleds med Joseph Haydns verk *Jesu sju ord på korset*. Terje Skomedal och Pierre Guis, fiol. Nils och Charlotte Edin, viola och cello. Anders Ingmår, betraktelser.
Palmsöndag 24 mars kl 18 i Älvsåkers kyrka

Följ med i påskens drama!

Det drama som utspelar sig under påskhelgen rymmer vänners svek, en moders maktlöshet, maktens grymhet och Guds ingripande. Påskens händelser förändrar livsvillkoren för all framtid. Därför är påsken kyrkans största helg.

Följ påskens drama i din kyrka!

Skanna QR-koden

Läs hela påskens program:
www.svenskakyrkan.se/tolo/pask

Pergolesis Stabat Mater

KONSERT. Ett av passionstidens mest älskade verk *Stabat Mater* av Giovanni Battista Pergolesi framförs av stråkkvartett, solister och Tölö Vocalis under ledning av Lisa Fröberg.
Långfredag 29 mars kl 15 i Tölö kyrka

Livet och sorgen

SAMTALSGRUPP. För dig som förlorat någon nära. Varje människas sorg är unik men det kan hjälpa att möta andra i samma situation. Start 20 mars. Anmälan senast 12 mars: Ingela Bertilsson, tel 0766-23 40 33. I samarbete med Kungsbacka-Hanhals församling.
Varannan ons kl 16.30-18.30 i Församlingshemmet Skansen

Fullt fokus på Bach. Tölö Vocalis övar Johannespassionen under Carl Envik-Markmans ledning.

Kören ger samma energi – efter mer än 50 år!

Körer, sång och ännu mera körsång. För Lena Hammarberg och hennes körvänner i kyrkokören och Tölö Vocalis är sång och musik en passion. I mars stämmer de upp i Johannespassionen av Bach i Tölö kyrka.

LENA HAMMARBERG var nio år och gick i årskurs tre i Hede skola när organisten i Tölö kyrka, Gunnar Hjort, erbjöd en plats i barnkören. Det var roligt och några år senare fortsatte sången i flickkören.

50 år senare sprättar Lena upp några flaskor bubbel och bjuder sina körvänner.

– Tack för att jag fått sjunga med er i alla dessa år! Ni är viktiga och tack vare er får jag sjunga. Utan sångare, ingen kör, konstaterar hon.

För medlemmarna i flickkören fortsatte sjunga. De blev ett gäng tjejer som hängt ihop i vått och torrt sedan dess.

– Några flyttade iväg för studier, men vi höll kontakten och sjöng på varandras bröllop och så. Flera av oss fortsatte till kyrkokören och bildade så småningom Tölö Vocalis, som då var en damkör.

TVÅ ÖVNINGAR I VECKAN

Sedan 25 år sjunger Lena i både kyrkokören och Tölö Vocalis. Det har inneburit körövning måndag kväll

och varannan tisdag i lika många år. Inte heller när barnen, Louise och Mathias, var små gjorde hon uppehåll.

– Jag flyttade inte, utan pluggade i Göteborg och bor kvar på föräldragården i Voxlöv, där min man Kent och jag byggde hus. Vi drev en gård med djur och när barnen var små fanns han hemma när jag övade.

I år har Lena därmed varit körsångare utan avbrott i 51 år. Fortfarande i Tölö kyrka, där hon är döpt, konfirmerad och gift – och började i söndagsskolan som tre-åring. Ett antal kantorer och organister har tjänstgjort under åren och hon minns dem alla. Efter Gunnar Hjort kom Birgitta Murgård, Berit Larsson, Anneli Druve, Mikael Fridén och Leander Franke. Idag håller organist Carl Envik-Markman i taktpinnen.

– Musiken är en viktig del i kyrkans verksamhet och Tölö

församling har alltid varit mån om att rekrytera duktiga organister och kantorer som även lett körerna. Kyrkans musiker och övrig personal rekryteras av kyrkorådet där Lena är ledamot, numera även ordförande i Tölö församlingsråd. Hon sitter i kyrkofullmäktige och ingår i pastoratets miljögrupp, bland annat.

– Jag har svårt att inte engagera mig när det behövs folk som ställer upp, säger hon. Annars har vi så småningom ingen verksamhet.

Hon har att bråsa på. Farfar Elof född 1898, var kyrkvaktmästare och satt i kyrkorådet i Tölö.

– Att vara hjälpsam, stå på de svagas sida och allas lika värde är värderingar jag fått med hemifrån. Lathet och egenintresse är inte mina favoriter.

Lenas engagemang gäller även arbetet som förskollärare i Mölndals stad, numera som mentor för grupper av nyutbildade förskollärare som stötts i sin yrkesroll.

” Vi lyssnar in varandra och kommer gemensamt i mål.

– Kören har varit mitt stora intresse hela livet, säger Lena Hammarberg. Ett tag var de tre generationer som sjöng i kör i Tölö: mamma Margit, dottern Louise och Lena själv.

Lena talar sig gärna varm för laget, för helheten.

– Idag pratar man mycket om jaget, som ofta går före gruppen, före laget. Det fungerar dåligt, tycker jag. Ensam är inte stark.

Hon drar paralleller till kören.

– Det är inte jag som står i fokus.

Vi gör det tillsammans och alla bidrar med sin röst till helheten. Vi följer dirigenten, lyssnar in varandra i de olika stämmorna och kommer gemensamt i mål.

Lena berättar om sångglädjen, gemensamma upplevelser genom åren och resor som svetsat dem samman. I förbigående och kanske lite förvånande, nämner hon:

– Jag har inte särskilt lätt för att lära mig utantill, jag behöver både text och noter. Och tillägger: Men det har inte varit något hinder, notpärmen är alltid med!

Hon är lika delar energisk och positiv.

Varifrån kommer din energi?

– Det undrar jag också ibland.

Efter tre sekunders betänketid tillägger hon: Från sången! Jag har alltid prioriterat kören, vet att jag mår så bra både mentalt och fysiskt av att sjunga. I kören finns mina körvänner, det är alltid roligt att gå dit.

Två timmars övning inleds med uppvärmning av rösten.

– Det händer någon gång att vi fikar, men inte alltid, vi är ju där för att sjunga! säger hon glatt. Sjung tills du

stupar, är ett internt skämt bland några vänner i kören.

– Och det finns plats för fler, tillägger hon. I Tölö och Älvsåker finns flera olika körer och körsång som passar alla åldrar. Det är häftigt med 80-åriga kompisar när man själv är 30 eller 40. Vi har flera 80+ i kören som fortfarande är med.

En ledig kväll hemma lyssnar Lena faktiskt inte på musik. Då blir det ljudböcker medan hon fixar med annat, eller så sätter hon sig ned och läser.

” Sjung tills du stupar är ett internt skämt.

TUR I HUSBILEN

Med sammanträden och körsång, övningar, konserter och gudstjänster kan det bli åtskilliga besök i kyrkan under en vecka. En ledig helg kopplar hon och maken gärna av med en tur i husbilen. Under semestern ser de sig omkring i Sverige.

När vi hörs ser Lena fram emot att öva inför Johannespassionen i Tölö kyrka den 9 mars.

– Allt är roligt att sjunga! Den här gången blir det körer, solister och orkester, men vi förbereder oss lika väl inför en gudstjänst i ett mindre sammanhang. Båda är viktiga. Det är fantastiskt att kyrkan kan erbjuda så mycket musik, oftast gratis. Konsertbiljetter är annars dyra, alla har inte råd med det.

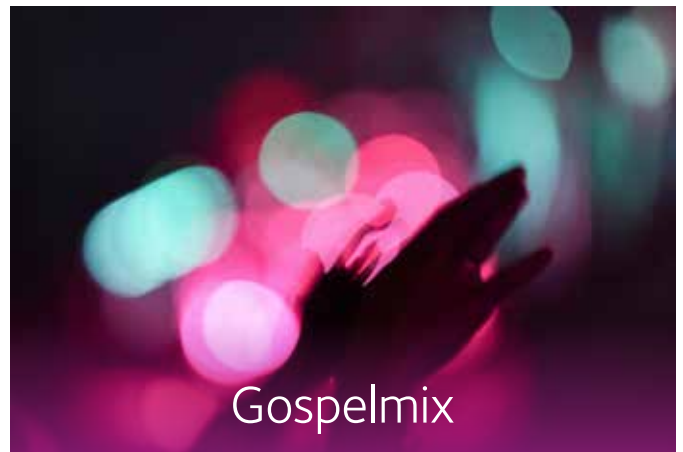
TEXT: CECILIA SUNDSTRÖM
FOTO: JOHN ELIASSON

Vill du sjunga i kör? För mer info kontakta körledarna, se hemsida: www.svenskakyrkan.se/tolo/korer

Underbara stråkar

MUSIKGUDSTJÄNST. Klarakvartetten spelar musik av Haydn och Brahms. Johanna Fridolfsson, viola. Viveca Rydén Mårtensson och Dieter Schöning, violin. Lena Bergström, cello. Kaffe från kl 15.15.
Lördag 13 april kl 16 i Varlakyrkan

Gospelmix

GOSPELGUDSTJÄNST. Älvängen Gospel och Varla Gospel under ledning av Sara Arvidsson Selan bjuder på sång och glädje i en blandad repertoar med gamla gospelklassiker och moderna låtar.
Söndag 28 april kl 11 i Tölö kyrka

Föräldraledig i vår?

ÖPPEN FÖRSKOLA. Lek och bus, pyssel och skapande, fika och sångstund. För barn 0-5 år tillsammans med vuxen.
Måndag och tisdag kl 9-12 i Tölö församlingshem
Torsdag kl 9.30-11.30 i Älvsåkers församlingshem

Fika och gemenskap

CAFÉGEMENSKAP. Njut av kaffe och goda smörgåsar i trevligt sällskap. Vid träffarna hålls en andakt och en gång i månaden är det sopplunch med program. Kostnad: 30 kr.
Torsdagar kl 12-14 i Älvsåkers församlingshem

Vårens musik

Körsång, gospel och klassiska verk – massor av musik i våra kyrkor i vår!

Läs hela vårens program här:

Livräddare i fält

Vi lever alla under samma himmel, men delar inte lika på jordens resurser. Med fler småskaliga jordbruk kan fler gå och lägga sig mätta. Var med i kampen för allas rätt till mat. För 150 kr kan t ex en jordbrukare i Sydsudan bli självförsörjande på majs.

Swisha din gåva till 900 1223

Joel Salander, Vidar Fernström och Edvin Ingemarsson går i trean i Älvsåkers skola och har siktet inställt på musik.

”De tre gossarna” tänker stort

Kyrkans barnkörer i Älvsåker växer. Joel, Vidar och Edvin har varit med i ett par år och gillar att stå i ramplyuset.

DE SVEPER IN genom dörren, snackar och skrattar. Joel Salander, Vidar Fernström och Edvin Ingemarsson sjunger i kyrkans barnkör, en verksamhet som växer. Kyrkomusiker Charlotte Edin leder körerna och just nu är ungefär 15 barn i åldrarna 7-9 år med.

– Det var några fler med i vår kör, men de har slutat, säger Edvin.

– Då får vi mer plats att skina, säger Vidar med glimten i ögat.

– Det finns en barnkör med yngre barn också, de är ganska många, säger Edvin.

– Men inte lika coola, kontrar Vidar. Vi tre kallar oss för ”De tre gossarna”, det är liksom vårt artistnamn.

Joel, Vidar och Edvin gillar att sjunga och har redan siktet inställt på musiken. Edvin spelar piano och flöjt, Vidar vill lära sig spela elgitarr och Joel piano.

– Jag sjunger inte lika bra som min brorsa, men då är det tur att jag har mina två kollegor, säger Vidar och lägger armarna om Joel och Edvin.

– Det är nog bra att jag är med i gruppen, säger Joel med ett leende. Jag ser till att det blir lite seriöst.

– Precis, säger Vidar. Och jag och Edvin, vi tänker stort!

KUL ATT SJUNGA IHOP

Några gånger per termin sjunger körerna i konserter eller gudstjänster.

– Vi sjunger oftast ihop med den andra barnkören eller de vuxna i kyrkokören, säger Joel.

– Det är roligt när man är många som sjunger tillsammans. Då låter det bra, säger Edvin.

– Jag minns en gång när jag skulle spela triangel och den gick sönder, säger Vidar. Trekanten ramlade av, det var pinsamt.

– En annan gång var vi stjärngossar och glömde bort en hel vers, säger Joel. Jag trodde jag räddade det, men så var det jag som börjat på tredje versen istället för andra.

Musikstilen i kyrkan är inte alltid precis i killarnas smak. Musiken kan

låta lite sorglig och ledsen.

– När vi står på scen kör vi hellre pop, säger Vidar, men det kanske man inte får i kyrkan? Jag gillar när man dansar lite till musiken.

– Eller gör lite rörelser, fyller Edvin i.

– Kanske bara nån liten rörelse så här, säger Joel och knäpper lite jazzigt med fingrarna.

GILLAR ATT VARA I KYRKAN

Killarna känner sig hemma i kyrkan. De tycker att gamla kyrkor känns mysiga och att det är intressant att kolla på alla målningar i taket.

– Vår körledare Charlotte berättar en del om Gud. Och hon lär oss ord på latin, säger Vidar.

– Man lär sig en del. Till exempel att advent betyder ankomst, säger Edvin.

– Jag har funderat på en grej, säger Joel. Gud gillar när vi gör det vi tycker om och är bra på. Och eftersom en rockstjärna gillar rock, då kanske Gud också är en rockstjärna?